

Sygn. akt IV KS 1/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jacek Błaszczyk

SSN Kazimierz Klugiewicz

Protokolant Olga Tyburc - Żelazek

w sprawie **M. P.**

o wydanie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 13 lutego 2023r.

skargi prokuratora Prokuratury Rejonowej w Siemianowicach Śląskich

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 25 października 2022r., sygn.

akt XXIII Ka 606/22, uchylającego wyrok łączny Sądu Rejonowego w

Siemianowicach Śląskich z dnia 30 maja 2022r., sygn. akt II K 149/22

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego
rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Katowicach do
postępowania odwoławczego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 października 2022r., sygn. akt XXIII Ka 606/22, Sąd Okręgowy w Katowicach uchylił wyrok łączny wydany wobec skazanego M. P. i sprawę

przekazał Sądowi Rejonowemu w Siemianowicach Śląskich do ponownego rozpoznania.

W dniu 6 grudnia 2022r. skargę na wyrok sądu odwoławczego złożyła Prokuratura Rejonowa w Siemianowicach Śląskich.

W skardze zarzucono:

- naruszenie art. 437§1 i 2 k.p.k., poprzez uznanie, iż w sprawie zaistniała przesłanka do uchylenia wyroku Sądu Rejonowego w Siemianowicach Śląskich z dnia 30 maja 2022r., sygn. akt II K 149/22, i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, w postaci konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu w całości, podczas kiedy w sprawie brak jest potrzeby przeprowadzenia przewodu na nowo w całości.

Podnosząc powyższe skarżący wniósł o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Argumentacja przedstawiona przez skarżącego w zarzucie i uzasadnieniu skargi jest zasadna.

Zgodnie z treścią art. 437§2 k.p.k. uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439§1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeśli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

Powiązanie tego przepisu z treścią art. 539a§3 k.p.k., w którym wymieniono podstawy tego środka zaskarżenia, jednoznacznie wskazuje, że Sąd Najwyższy rozpoznając skargę na wyrok sądu odwoławczego ogranicza się wyłącznie do badania, czy w sprawie, na etapie postępowania przed sądem I lub II instancji, zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza, albo doszło do uchylenia wyroku mimo braku formalnych przeszkód określonych w art. 454 k.p.k. lub też konieczne jest przeprowadzenie na nowo w całości przewodu sądowego (*vide*: uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018r., sygn. akt I KZP 13/17 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2017r., sygn. akt IV KS 6/16). Z powyższego wynika również, że uzasadnienie wyroku sądu odwoławczego winno jednoznacznie wskazywać, która z przesłanek

określonych w art. 437§2 k.p.k. była podstawą uchylenia wyroku sądu I instancji i przekazania sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania.

Dodatkowo wskazać należy, że biorąc pod uwagę specyfikę postępowania o wydanie wyroku łącznego, w istocie tylko zaistnienie okoliczności wskazanych w art. 439 k.p.k. może stać się podstawą do uchylenia zaskarżonego wyroku łącznego i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. W postępowaniu tym bowiem nigdy nie zapadają wyroki uniewinniające, trudno też wyobrazić sobie sytuację taką, że materiał dowodowy (akta spraw zawierających wyroki podlegające łączeniu) będzie tak źle zgromadzony, że wymagać będzie przeprowadzenia na nowo w całości przewodu sądowego.

Jak wynika z uzasadnienia skarżonego wyroku, w niniejszej sprawie Sąd Odwoławczy podzielił argumenty podniesione w apelacjach, co do obrazu prawa materialnego, którym dotknięty był wyrok łączny. Uznał jednak, że zagwarantowanie skazanemu „*prawa do odwołania się*” wymaga uchylenia orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania i to właśnie wskazał, jako przyczynę uchylenia i niemożności dokonania zmiany orzeczenia - k. 109v. (a więc nie na przesłankę wymienioną w art. 437§2 k.p.k.).

Postępując w ten sposób Sąd Odwoławczy nie dostrzegł jednak tego, że skazany (oskarżony) zawsze będzie znajdował się w identycznej sytuacji, gdy zajdzie potrzeba wydania wyroku zmieniającego.

Tymczasem, jak słusznie wskazał skarżący, istotą dwuinstancyjności, tak jak jest ona rozumiana w polskim procesie karnym, jest zagwarantowanie stronom prawa do rozpoznania sprawy przez sądy dwóch instancji, nie zaś zagwarantowanie możliwości zaskarżenia każdego wyroku reformatoryjnego.

W niniejszej sprawie zasadniczą kwestię stanowiło zbadanie przez Sąd Odwoławczy prawidłowości zastosowania prawa materialnego w zakresie wymierzenia kary (kar) łącznej orzekanej w ramach wyroku łącznego.

O ile zatem Sąd ten stał na stanowisku, że zarzuty podniesione w apelacjach są zasadne, nic nie stało na przeszkodzie, aby ukształtować, na tym etapie postępowania, wyrok łączny w sposób odmienny niż uczynił to Sąd Rejonowy.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy raz jeszcze winien rozpoznać wniesione w sprawie M. P. apelacje i, o ile zajdzie taka potrzeba, wydać wyrok zmieniający zaskarżony wyrok łączny.

[as]